

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Bojni klic nemškega cesarja.

Te dni je imel nemški cesar zopet govor. Ta govor je obudil presenečenje in največjo ogorčenost po vsem kulturnem svetu, zakaj kar je govoril nemški cesar, to bide v obraz vsaki humaniteti.

Ko so se vkrcali v Bremerhaven na Kitajsko namenjeni vojaki, poslovil se je cesar Viljem od njih z govorom, v katerem jim je polagal na srce, naj v bojih na Kitajskem ne dajo nikdar pardona, naj nikdar nikogar ne ujemo, ampak naj delajo, kakor so delali divji Huni za časa Atila, tako da se še čez tisoč let noben Kitajec ne bo upal Nemca po strani pogledati.

Zgodovina vojaške retorike sicer kaže, da se pri takih prilikah, kakoršno je imel nemški cesar v Bremerhaven, navadno rabijo krepki izrazi in doneče fraze, toda ta zgodovina ne pozna že od razpada rimskega cesarstva ne jednega slučaja, da bi bil vojskovodja kaknega nebarbarskega naroda tako govoril, kakor je sedaj govoril nemški cesar. Nemški politični krogi so sami uvideli, da je cesarjev govor nečuvven, in zato skušajo na najobupnejše načine prevreči naravni smisel cesarjevih besed. Toda to prizadevanje se ne more smatrati resnim, zlasti ne, ker cesarjev zadnji govor popolnoma soglašal z njegovo poprejšnjo izjavo, da si bo za umor nemškega poslanika pridobil tako maščevanje, da svet kaj takega še ni videl. Kdo naj torej le količjak upošteva prisiljeno komentiranje cesarjevega govora, zlasti če se uvažuje, da je cesar postavljaj odhajajočim vojakom zverinskega kralja Atilo za vzgled, ki je moril in požgal kakor divja bestija!

Cesarjeve besede so jasne in nedvoumne, naj so bile izrečene tudi v razburjenosti, in naj je ta razburjenost tudi opravičena, zato vendar ne izgube svojega pomena. Cesarjev poziv je v direktnem nasprotju z vsemi naravnimi čutili kulturnega človeka, zakaj njegov smisel je, naj nemško vojaštvo na Ki-

tajskem pobije in pokolje vse, kar mu pride pod orožje.

To pa ni več poštena vojna, to ni več moški boj, to je umor en masse, to je me-sarsko klanje. Še barbari narodi, ki se še niso dosti povzpeli čez živinski nivo, so začeli spoštovati načelo, da je premaganemu nasprotniku, če odloži orožje, in če prosi milosti, prizanesti. Nemški cesar pa je naročil svojim vojakom: nič pardona dajati! Še barbari narodi so začeli opuščati navado, da ujete nasprotnike, ki nimajo več orožja, pobijejo. Nemški cesar pa je svojim vojakom zaukazal, naj nikogar ne ujamejo.

Ali je torej nemško vojaštvo šlo na Kitajsko, ne da skupno z drugimi narodi kaznuje Kitajce za umor naseljenih tujcev, da zadobi zadoščenje za ta umor in zagotovi tujcem za prihodnje čase osebo varnost in varnost imetja, nego da mori kakor je moril kralj Atila, ko je na čelu divjih tolpe prihrumel v Evropo in opustošil plodovite pokrajine, poklal na tisoče ljudi in požgal cvetoče naselbine?

Nemčija je največ kriva strašnih dogodkov na Kitajskem. Misijonarji in druge države so pač pripravile tla, ali šele odkar je Nemčija siloma zasedla Kiančau, odkar je prišel cesarjev brat princ Henrik provocirati Kitajce, in odkar je nemški poslanik Ketteler s svojo nesramnostjo razdražil vladajoče kitajske kroge, je nastalo sedanje, Evropscem sovražno gibanje. Zdaj pa še ta govor.

Na srečo ne zavzema Nemčija mej svetovnimi silami takega mesta, da bi nemško vojaštvo moglo izpolniti cesarjev ukaz. Rusija, Francija, Angleška in Amerika tega kratko malo ne bodo pripustili. Nemčiji pa ostane vse čase sramota, da je hotela mej Kitajci posnemati — Atilo!

V Ljubljani, 30. julija.

Iz prakse klerikalne hinavščine in lažnjivosti.

Socialnodemokratski „Arbeiterwille“ je prinesel nekaj vestij o nemoralnosti katoliške bojevite duhovščine. Klerikalni „Ar-

beiterfreund“ pa mu je na to očital, da laže in opravlja. „Natančno smo se informirali in imamo gotove dokaze“ — je pisal „Arbeiterfreund“ — „zato pa pravimo odkrito in odločno, da je pisec te notice lažnjiv obrekovalac in tat časti. Da pa se gospodje pri listu „Verleumderrwille“ ne bodo mogli izgovarjati, da smo bili premalo jasni, zato rečemo brez ovinkov, da je odgovorni urednik g. Miha Schacherl brezvesten človek, ki je obrekovanja in tatvine časti sokriv.“ Urednik Schacherl je sedaj seveda tožil odgovornega urednika klerikalnega „Arbeiterfreunda“, nekega Tösch. Človek bi mislil, da bo pogumni klerikalec, ki siplje psovke okoli sebe s tako spretnostjo, kakor bi bil učenec naših dveh klerikalnih listov, samo vesel, ako se mu da prilika, da pred sodiščem dokaže, da je „Arbeiterwille“ res brezvestno lažnjiv obrekovalac in tat časti. Toda klerikalnemu odgovornemu uredniku Töschu je padel v hlače pogum že tisti hip, ko je dobil poziv k sodišču. In izjavil je, da ne ve glede notice prav ničesar, ker je sploh niti čital ni. Schacherl je tožil sedaj radi zanemarjanja uredniške pazljivosti pri okr. sodišču. Toda tam je klerikalni urednik izjavil nakrat, da njegova prva izpoved ni bila prava, kajti notico je čital še pred natiskom in torej svoje uredniške pazljivosti ni zanemarl. Predlaga torej, da se akti vrnejo deželnemu sodišču, kjer doprinese dokaz resnice. Seveda je bil urednik Schacherl tega predloga vesel, in akti so šli nazaj zopet k deželnemu sodišču. Toda glej čudež! Klerikalni odgovorni urednik Tösch je vložil proti tožbi ugovor, češ, da se je z odstopom aktov okr. sodišču tožba radi razžaljenja časti umaknila. Deželno sodišče je temu ugovoru ugodilo, toda višje deželno sodišče je ugovor zavrnilo, in Tösch je moral zopet pred sodišče. A čujte, Tösch je sedaj ponovil svojo prvo izpoved ter trdil, da omenjene notice res sploh ni čital. Zatajil je torej svojo drugo izpoved, samo da bi mu ne bilo treba do-prinesti dokaza resnice. Med tem pa se,

pri raznih obravnavah dokazalo, da so bile vse tiste vesti o nemoralnih duhovnikih v „Arbeiterwille“ resnične, in pri porotni obravnavi si Tösch ni vedel pomagati drugače, nego da je ponudil, da vse v svojem listu prekliče. Družba „Styria“, izdajateljica „Arbeiterfreunda“, pa je izjavila, da poplača vse sodne stroške. Na to Tösch pred porotniki prosil Schacherla odpuščenja ter se zavezal, da objavi svoj preklíc v listih „Arbeiterwille“, „Arbeiterfreund“ in „Tagespost“. Na to je Schacherl svojo tožbo umaknil. Toda glej! „Arbeiterfreund“ je sedaj prinesel izjavo, da je odgovorni urednik Tösch ravnal po svoji glavi, da ga bo uredništvo tožilo in hkratu doprineslo dokaz resnice, da je Schacherl res lažnjiv okrekovalac. Pravi urednik „Arbeiterfreunda“, Schöppel, je torej navidezno tožil odgovornega urednika Tösch, toda k obravnavi ni prišel niti Schöppel niti Tösch. Navidezno je bil Tösch tudi odpuščen iz službe, a čez par dni je bil že zopet v uredništvu „Arbeiterfreunda“. Le njegovo ime je zginilo z lista. Toda preklica Tösch ni objavil nikjer. Sedaj je tožil Schacherl še enkrat, in Tösch je bil obsojen na 300 kron. Ker jih ni hotel plačati, je bila rubljena „Styria“. Tudi preklici so končno zagledali beli dar — afera jasno kaže, kakšni nasprotniki klerikalci, ki očitajo drugim obrekovanja, a so sami največji lažnjivci in brezvestneži!

Zaroka kralja Aleksandra.

V soboto ob 6. zvečer se je kralj Aleksander svečano zaročil z gospo Drago Mašinovo v njenem stanovanju vpricho metropolita Inocenca, sorodnikov kralja in neveste, vsega dvora, vseh ministrov in dam, predsednika skupščine in predsednika državnega sveta in vseh členov diplomatskega zbora. Ves dan so dohajale brzoglavne čestitke, katerih je došlo nad 2000. Tudi veliko število deputacij je došlo v Beligrad. Pri kralju je bilo soboto 300 učiteljev in večje odposlanstvo akademikov. Zvečer je bila razsvetljava in bakljada, katere se je

LISTEK.

Ne ubij!

Ruski spisal knez Dmitrij Golicein-Muravlin. (Dalje.)

A med tem, ko je govorila, je zrla njena hči tužno v stran. Prej ko ne ji je tirada njene matere prišla vsaj nekoliko prav, da je pogledala na okoli po vseh mladih ljudeh. Razumel sem to in obžaloval Nadjo.

Seveda, sram jo je, sem si mislil.

In tu sem zapazil, kako lepo je oblečena. Posebno lepo. Ti veš, da včasih dame rade kažejo svoj vrat, svoje roke ali toaleto. A ona kakor bi govorila: „Poglej mi v oči, potem me spoznaš ... ako me pa ne spoznaš ... je vse jedno.“

So sicer ljudje, ki se zaljubijo v kostum, in ki vidijo v ženski samo odmev modnih listov. Takim bi ugajala morda Nadjina mati. Obleka na njej je bila celo zanimiva.

Tekom naslednjega medakta sta prišla v njuno ložo razun mene neki štabni oficir z nedosežno grdim glasom in mlad plavolasec z malimi brkicami, ki je bil valed svoje mladosti še okoren ter je na vprašanje zardeval in odgovarjal jedljuje. Vse njegovo govorjenje je obstajalo iz odgovorov,

samostojno govoriti pa ni umel. Končno nas je Zofija Ivanovna predstavila; no, kakor se vselej dogaja v podobnih slučajih, sem preslišal njih imeni.

Nadja se je vedla napram štabnemu častniku brezbrizno, napram plavolascu posmešljivo in ponižljivo, z manoj pa je bila kolikor toliko ljubeznivejša.

Ti se bržčas čudiš, čemu to tako na drobno razkladam, a to je potreba.

V tem medaktu sem se začutil zaljubljenega v Nadjo. Vse na njej mi je uga-jalo: obraz, glas, kretanje. Posebno pa glas, naravnost iz duše prihajajoč, zapeljiv. Njenega notranjega sveta seveda še nisem poznal, toda bil sem uverjen, da v njej ne more biti nedostatkov.

Ti porečeš, ali sem se dal naravnost očarati s tem, ker je bila lepa? Ne, ne! Vsakemu izmed nas, bivajočih v družbi, se pripeti vsak dan, da sreča nekoliko lepih gospodičen in gospej. In vendar se ne za ljubimo vanje. Očitvidno je, da tu ne odlo-čuje krasota. Krasota ima celo čisto nega-tiven pomen, t. j. ona je skratka popolna odsotnost grdosti, a grdost seveda brani ljubiti. Sicer pa tudi nelepe ženske navadno privlačujejo, treba le, da se dotikajo duše. A kdor to zanika in priznava edino te-lezne nagibe, — tega je pomilovati.

Ostavivši ložo, sem sklenil, da ne poj-dem več k njima. Bilo mi je tesno. Spre-

videl sem tudi, da mi je nemožno ostati v gledališču in ne iti k njima. Radi tega sem se odpeljal. Odpravil sem se sprva domov. No, potem se mi je zazdelo uprav strašno, peljati se k sebi v veliko samsko stanova-nje, kjer bo na moje sanjarenje odgovarjalo vse: „A tega še ni!“

Dà, to je bila ljubav, začetek ljubavi, nekako pevajoče čustvo v duši. Vse čuv-stvovanje se je natančno barvalo v od-mevu muzikalčnih fraz. Rožnata sentiment-alnost, porečeš. Nikakor, to je bilo nekaj čistega, radostno vznemirjajočega. Nikakih alik bodočnosti si nisem alikal. Celo sam sebi nisem jasno dejal, da se hočem ože-niti z Nadjo. Samo slutil sem, da bode okoli nje moje življenje novo, dobro in svitlo.

In tako se nisem odpeljal domov, ampak v restavrant.

Zjutraj tega dne sem srečal na ulici Bah-mačova. Povedal mi je, da se zvečer poslovi od svojega samskega stanu, ker se v nekaj dneh oženi s hčerjo Elizavrova, neverjetno bogatega kupca. Naznanivši mi to, me je prosil, naj se pripeljem k Dodonu, kjer „bo obed, punč, večerja itd.“ Odgovoril sem mu, da se potrudim; no, storil sem to samo iz uljudnosti, saj sem gojil v sebi antipatijo do aurovega popivanja tega večno brez-obrazno se vedečega malega peterburskega kroga mladeničev, valed katerega menijo

nekateri, da prebijejo vsi mladi ljudje zna-nega kroga ves svoj čas v dragih gostilnah in v družbi slabih žensk.

Našel sem ondi seveda vrhunec brez-obraznosti. Ne opisujem ničesar. Ti sam veš, kako umazana so včasih ta pijanče-vanja pri punšu, ne samo zato, ker se vino in liker razlivata na vse strani, ne samo zato, ker postane nekaterim izmej prič-jočih slabo, no predvsem so ostudna tista popivanja valed razgovorov, razvivših se za pitjem. Vendar sam Bahmačov ni bil po-sebno pijan, nego je došel samo v tisto elementarno občutje, ko smatra človek za docela odveč, skrivati svoje misli in čute, celo najneprijetnejše.

Videvši, da gledam z mrzkostjo na družbo, poživinjeno z vinom, se je skušal delati povsem treznega, ter me potegnil na stran, na divan, se teško zavajal vtric mene ter zahteval sodove vode.

„Ženim sem,“ je izpregovoril z resnim tonom, kakor, da mi pripoveduje novost.

„Dà, vem ... No prav storite ... čestitam vam ... jako lepo ...“

„No, ne ve se še, ali ni v vašem čes-titanju kaj ironije ... Vi me, žal, obsojate, ker sem se, zapravši svoje premoženje, p-lakomil kupčijskih milijonov ter se p-praviljam, ustvariti za mnogo denarja g-finjo Bahmačeva.“

(Dalje prih.)

udeležilo 10.000 oseb. Obč. svetnik Joković je kralju čestital, kralj pa je odgovoril, da ga niso Beligradci še nikdar pozdravili v tako lepem trenutku kot sedaj, ko se je izvršil cerkveni obred, ki ga je zvezal za vse življenje z bitjem, katero ljubi iz globočine svoje duše. Kralj je dejal, da je ubogal svoje srce, ker ve izkušnje, koliko krute škode je napravil razpor v kraljevi hiši, in kako je oviral ta razpor deželo in narod v svojem razvoju. Doslej so dogodki v zakonu srbskih vladarjev vplivali na politiko, poslej pa tega ne sme biti več. Politika naj hodi svoja pota, kralj pa hoče imeti kot človek srečno domačnost ter se z vsemi močmi in novo življensko silo posvetiti svoji državi. Razen ruskega carja in sultana je čestital kralju tudi avstro-ogrski prestolonaslednik Franc Ferdinand. Kralj je proglasil iznova več pomiloščenj. Amnestirani so obsojenci radi tiskovnih prestopkov, radi žaljenja veličanstva, členov kraljeve hiše, skupščine, vlade in oblastev in radi ustavljanja oblastev. Višje poveljništvo je dobil namesto Milana vojni minister Vasić. Kralj pa je upokojil Milana, udane generale Gjukića, Mostića in Pavlovića. Poroka bo menda v četrtek. Priča bo zastopnik ruskega carja. Ruski listi so jako zadovoljni, da se je kralj otrese Milanova terorizma, dočim pišejo nemška glasila Goluchowskega in Milanovi židovski listi seveda jako sovražno.

Vojna na Kitajskem.

„Daily Mail“ je dobil dne 28. t. m. iz Šanghaja došlo brzojako, ki potrjuje prvo vest o klanju v Pekinu. Dne 7. julija je utekel iz Pekina neki bankir, čegar hiša stoji blizu angleškega poslatništva. 25. t. m. je dospel bankir v Šanghaj ter povedal, da so bila ob času njegovega odhoda porušena že vsa poslatništva in so izginili vsi tujci. Kdaj so bili umorjeni, ni mogel izvedeti pozitivno, ker se je bal popraševati. Vodja ruske banke v Šanghaju pa je dobil od filijalke v Nintšvangu brzojavko, da je došel pravkar neki kitajski naseljenec iz Pekina ter sporočil, da so vsi poslaniki pomorjeni. Ko so Kitajci udrli v poslatništva, so poslaniki v zadnjem trenutku sami postrelili svoje. Sir Robert Hart se je usmrtil sam. Kitajski poslanik v Parizu pa je dobil cesarjev dekret z datumom 24. t. m., v katerem je rečeno, da so razen Kettelerja k sreči vsi tuji poslaniki nepoškodovani. Vlada, trdi ta dekret, podpira tujce z živili. „Daily Telegraph“ pa je sporočil dopisnik iz Šanghaja, da so nekateri Evropejci, ki so se rešili, zapustili Pekin. Vsi poslaniki, razen nemškega, so živi. Američanski konzul iz Čifuja poroča dne 26. t. m., da je po naročilu admiralov brzojavil guvernerju v Šantungu, naj poskrbi, da dobi od poslanikov direktna poročila. Guverner je na to odgovoril, da je dobil cesarski dekret, ki trdi, da so poslaniki živi. Prepričan sem, dostavlja guverner, da so poslaniki izven nevarnosti. Newyorška „Tribune“ pa je objavila sledečo šanghajsko brzojavko! Iz Pekina se poroča, da poslaniki žive in da jim je varnost zajamčena. Prihod združenih vojev v Pekin je nepotreben. Lihungčang. Berolinsko zunanje ministrstvo ni dobilo na svojo brzojavko v Pekin doslej nobenega odgovora. „World“ v Newyorku poroča, da fabricirata vse pomirljive brzojavke Šeng, kitajski brzojavni ravnatelj, in Yuanšikaj, podkralj Tsientsina. Iz Berolina poročajo, da je dobil ondotni kitajski poslanik brzojavko od Šenga, da grozi general Tungfusianga, da poruši vsa poslatništva in cesarsko palačo v Pekinu, ako dospel združeni voji pred Pekin. Toda združeni voji pojdejo vendarle nemudoma, ko sklenejo admirali, kdaj se operacije začne. Poroča se, da so se nemiri na Kitajskem začeli že koncem minolega leta v Šantungu in početkom t. l. v Čili in Tsientsinu. Ko so dospeli tuje ladje v Taku, se je 10.000 boksarjev v Pekinu javno vadilo za boj. Opetovano je holandski poslanik v Pekinu opozarjal na to, — zama. Nabijali so se javno plakati proti tujcem, in že koncem maja je apostolski vikar Favier poročal, da se je bati klanja tujcev. A poslaniki vendar niso storili ničesar. Iz poslednjih dnij se poroča, da je admiral Seymour dospel z močnim brodovjem v Vusung, da pomaga 1000 možem izkrcati se. Belgijski konzul v Šanghaju poroča, da so bili vsi misijonarji v pokrajini Pavtingfu pomorjeni. Rusi v Mandžuriji so požgali kraj Moche, kjer so se bili utrdili boksarji.

Radi nadpoveljništva se admirali še ne morejo zjediniti.

Svetovna razstava v Parizu.

VI.

Gospod Kallay se razume na reklamo. Svet strmi, kadar vstopi v bosenski paviljon, in vse poje gospodu Kallayu slavo, da je znal zanemarjeno, v kulturi daleč zaostalo deželo tako visoko povzdigniti. Paviljon sam je prav ličen in naredi jako dober utis. Ornamentika je raznobojna in originalna. Paviljon je zidan v nekem slogu, ki naj menda postane bosanski narodni slog. Bizantinski ni, dasi je porabljenih mnogo bizantinskih motivov, slovanski pa tudi ne. Arhitekt je pač dal svoji fantaziji jako mnogo svobode.

Bosenski paviljon ni namenjen reprezentaciji, nego je v prvi vrsti določen v to, da se v njem dobi podoba o ekonomičnih, obrtnih in kulturnih razmerah okupiranih provincij. Razstavljenih je mnogo jako lepih stvari. Obrtni izdelki od lesa in kovine so čudoviti, tepihi krasni, in ko bi človek ne videl Bošnjakov in Bošnjakinj, ko take reči izdelujejo, in ko bi z njimi ne govoril, bi mu nehote prišle na misel — Potemkinove vasi.

Najlepši pogled na Rue des Nations na jedni strani in na stari Pariz na drugi strani je zvečer, kadar je razstava razsvetljena in sicer z ladje. Gledalec se ne more načuditi tem palačam, ki se na jesen že zopet premene v prah in pepel. Vsaka zastopanih držav si je izvolila tisti slog, ki igra v njegovi zgodovini najvažnejšo ulogo. In zastopane so vse do Angleške pa doli do miniaturne kneževine Monako. Vse? Ne! Slovanske Rusije ni. Ta je svoje paviljone postavila drugod in morda so tega Nemci najbolj veseli, zakaj vsled tega dominira paviljon Nemčije nad paviljoni drugih držav. Pozlačeni stolp nemškega paviljona se dviga visoko nad vsa druga inozemska oficialna poslopja. V razstavi zavzemajo Nemci poleg Francozov prvo mesto, ali zunaj v svetu še dolgo ne in ga bržčas tudi nikdar ne zadobe, vsaj nikdar, dokler bo mej evropskimi velesilami slovanska Rusija.

Tik paviljonov raznih držav stoji velika palača, v kateri gledalec lahko spozna, s kakimi orožji se mislijo te države pobijati na kopnem in na morju, ako pride mej njimi do nasprotstev. „Le Palais des Armées de Terre et de Mer“ je oficialno ime te palače. Že arhitektura tega poslopja ima vseskozi vojaški značaj in naredi marcijaličen utis. Razstavljene so tod seveda zgolj vojaške stvari. Gledalec spozna lahko, kako strahovito so razne države pripravljene na vojno. Seveda se take stvari, ki niso občno znane, niso razstavile, vendar zadostuje to, kar se vidi, da si naredi vsakdo podobo, kako velikanski je napredek v izboljšanju morilnih instrumentov, zlasti ker je prirejena tudi retrospektivna razstava. Tudi Rusija in Nemčija sta v tem oddelku prav dobro zastopani. Zanimiva je reprodukcija pruskih uniform za časa „velikega volilnega kneza“ do naših dni. V tej skupini obrača nase vse poglede „Der lange Kerl“, model najkolosalnejnega in najljubšega vseh vojakov Friderika Viljema I. Takih mož ni dandanes več videti.

Koj za to palačo pride paviljon firme Creusot, izdelovateljice topov. Ta paviljon je zgrajen v podobi trdnjave in tudi do dobra napolnjen z umorilnimi instrumenti. Njemu sledi za mornarje jako zanimiv „Palais de la navigation“, v bližini tega, na „Quai d'Orsay“ pa se nahaja paviljon za gozdarstvo in lov.

Prav blizu odtod je tudi postaja premikajočega se hodnika. Ta se šteje mej velike atrakcije, a dasi se o njem veliko piše, vendar ni posebno obiskan. Kdor se je enkrat peljal, navadno ne pride drugič.

Premikajoči se hodnik stoji na jako visokih stebrih in obstoji iz treh delov. Prvi je nepremakljiv, drugi se premika in preteče v jedni uri dolžino 4 kilometrov, tretji pa preteče v jedni uri dolžino 8 kilometrov. Ta „platforme mobile“ teče ob celi dolgosti Champ de Marsa, nad jeden del mesta k Esplanadi des Invalides in potem ob isti ter ob celi dolžini Rue des Nations-Goni se z elektriko. Vso drugo turo prehiti drugi hodnik v 53 minutah, tretji pa v 26 minutah. Isto pot kakor ta hodnik vozi tudi električna železnica, ki gre deloma tudi pod zemljo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. julija.

— **Osebnosti.** Deželni svetnik g. Josip Merk je stopil v pokoj in je tem povodom dobil naslov dvornega svetnika. — Mestni fizik g. dr. Kopřiva odpeljal se je danes za štiri tedne v Pariz, da si ogleda tamošnjo svetovno in zlasti medicinsko strokovno razstavo. V mestnem fizikatu zastopala ga bodeča mestna zdravnikar dr. Illner in dr. Derč.

— **Občinski svet** ima v torek, dne 31. julija ob šestih zvečer izredno sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo in za podelitev meščanstva; o pritožbi Lovrenca Šarca v zadevi odškodnine za poškodovanje travnika vsled cestnega usada; o prošnji Gregorja Zamejca v Gradišči za dovoljenje čistega odpisa; o prošnji udove Alojzije Vidičeve za zvišanje pokojnine; o dopisu solnograškega magistrata radi udeležitve zborovanja odposlancev vseh mest z lastnim statutom v svrhu znižanja hišno-najemninskega davka in izposlovanja državnega odškodovanja za poslovanje v prenešenem delokrogu; o pripravljalnega odbora za ustanovitev mestne godbe prošnji za ustanovni prispevek; o dovolitvi dodatnega kredita za cesarja Franca Jožefa most; o županovem dopisu v zadevi nivala v Prešernovih ulicah in o kreditu za takojšnjo uredbo tega nivala; o pogojih, pod katerimi naj bi se „Kranjski hranilnici“ dovolilo napraviti novo ograjo zunaj stavbnih črt v Trubarjevih in Zvezdarskih ulicah pred Prulami; o računih za zdravila mestnim ubogim v letu 1899; o ceni vode za mestno kopelj; o odškodnini za svet, katerega sta Viktor in Aleksander Schreiner v regulacijske namene odstopila v Ključarskih ulicah in na Franovem nabrežju; o oddaji službe mestnega blagajnika; o oddaji službe elektrarniškega knjigovodskega asistenta.

— **Družba sv. Cirila in Metoda.** P. n. udeležniki letošnje XV. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici, ki nameravajo 31. junija t. l. v Ljubljani, prenočiti in p. n. Ljubljancje naj se ob 8. uri zvečer tega dne prijateljsko snidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca pri „Zvezdi“, Vodnikov trg. Ta večer bo iz prijaznosti sodelovalo naši družbi posebno naklonjeno slavno „Slovensko delavsko pevsko društvo Slavec“. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Istrski deželni zbor.** Lahi so lepo med seboj. Oficialna poročila konstatujejo samo, da se slovanska deželnozbornska manjšina tudi te in te seje ni udeležila, z nobeno besedo pa ne pove, zakaj slovanskih poslancev ni v deželni zbor. V zadnji seji se je dr. Ghersa razkoračil zaradi pisave hrvatskih in slovenskih imen. Mož hoče po vsi sili, naj se v krstne matice vpisujejo hrvatska in slovenska imena z laškim pravopisom.

— **Blagoslovljena babica.** Kar smo v soboto še z neko reservo poročali o aretovanju župnika v Dekanih, Jos. Tomšiča, se je sedaj izkazalo kot popolnoma resnično. Izvedelo se je pa tudi še nove okolnosti. Pri župniku Tomšiču je služila 18letna Marija Cupin. To dekle je pobožni župnik zapeljal, a ko so se pokazali nasledki njegovega občejanja s tem dekletom, je segel po prepovedanih sredstvih. Na ta način je dosegel, da je dekle povilo že v šestem mesecu. Povila je v sredo, a župnik Tomšič je, da bi vso stvar prikril, sam opravil posel babice ter nesel sam rojeno dete na farovski vrt ter je tam pokopal. Toda s tem še ni bilo storjeno vse. Župnikove zmožnosti glede poročništva so pač omejene, in tako je bil mož hočeš ali nočeš prisiljen, poklicati resnično babico. Ko je ta videla, da je bil porod, otroka pa ni nikjer, je vedela, kaj ji je storiti. Naznanila je vso stvar pristojnemu oblastvu. Ko je župnik videl, da mu slabo prede, je hotel pobegniti. Urno si je navezal v culico, kar je bilo najpotrebneje in hotel oditi, češ, da mora iti na pogreb nekega prijatelja. Toda, glej, komaj je bil pri vratih, je bila pred njim tudi že pravica v podobi orožnikov. Na zahtevanje orožnikov je župnik moral pokazati, kje je zakopal dete. Po izvršeni hišni preiskavi sta se župnik in njegova ljubimka v spremstvu orožnikov morala odpeljati v Koper. Tam sta bila samo zaslišana, potem pa so ju

prepeljali v Trst ter ju izročili deželni sodniji. Župnik Tomšič je star kakih 34 let. Doma je iz Tacna pod Šmarno goro. Kakor smo že v soboto povedali je ta božji namestnik pravi tip tistih hinavcev, ki nam jih je vzgajala nova klerikalna šola, tistih ljudi, ki se delajo pobožne, dasi sami ničesar ne verjamejo, ki fanatizujejo ljudstvo, da bi si utrdili gospodstvo nad njim in si napolnili nenasitne bisage, pri tem pa žive do skrajnosti nemoralno. In potem ti ljudje še vpijejo, da je vera v nevarnosti, ako se ožigosa njih početje!

— **Slovanska maša.** Iz trnovske fare se nam piše: V strahu bo zatrepetala vsa tolpa fanatiziranih brezdomovinskih črncev, začuvši, kaj se je zgodilo v nedeljo ob pol 7. uri zjutraj v trnovski cerkvi. Hrvatski duhovnik je bral namreč mašo — o groza — v staroslovenskem jeziku. Rimci, ki nam v svoji gluposti in nestrpnosti ne privoščijo bogoslužja v blagovnočnem domačem jeziku, niti pojmiti ne morejo, kako globoko do srca sezajo besede, kakor „gospodin s Vami“ ali, „molite, bratje!“ Z neprevidnim svojim ravnanjem pehajo nas od sebe in daleč ni več čas, ko se bodo pokazali britki sadovi nepremišljenega njihovega delovanja.

— **Potrjen zakon.** Cesar je sankcioniral v deželnem zboru kranjskem sprejeti zakon o preložitvi okrajne ceste Radeče Št. Janž.

— **Ferijalno društvo „Sava“** priredi dne 1. avgusta t. l. na čast svojim bratom Hrvatom akademikom, kateri obiščejo na svojem učnem popotovanju Ljubljano pod vodstvom g. profesorja dr. Hranilovića, komerz. Odbor vabi vse svoje člane in akademike, da se polnoštevilno odzovejo temu vabilu. Lokal: „Narodni dom“. Začetek ob polu 9. uri zvečer.

— **Otvoritev češke kočice na Grin-tovcu.** V popolnitev našega poročila nam je konstatirati, da se je udeležnikom slavnostne otvoritve češke kočice postreglo z izvrstnim svetlim in črnim plzenskim in smichovskim pivom.

— **Postavljanje miz in stolov na hodnik.** Naš cestni policijski red za ljubljansko mesto pravi, da je prepovedano brez magistratnega dovoljenja postavljati mize in stole na hodnik, posebej pred gostilne in kavarne. Iz tega določila sledi, da magistrat lahko dovoli tako postavljanje miz in stolov na hodnik, in da to ni absolutno prepovedano. Kdor je potoval po drugih večjih ali manjših mestih, je lahko opazil, da stoje tamkaj tudi na najbolj prometnih ulicah pred kavarnami in gostilnami majhne mizice z oleandri ali s takozvanimi „Jeani-Garteni“ na strani, kjer sede gostje po solnčnem zatonu, da dihaajo zrak na prostem in ne v zadublih in od vročine razgretih gostilniških ali kavarniških prostorih. Tukaj je sedaj neznosna vročina, in vsak, kdor nima sreče ali časa, da bi se hladil v kakem letovišču, si želi, da bi se na večer vsaj ohladil pred kako gostilno ali kavarno. Gostilne ali kavarne, kjer so vrtovi, so na večer obljudene, pa vsak ima svojo stalno gostilno in kavarno, katero nerad zapušča, v kateri pa se mora pariti, ker nima vrta in ne „Jeani Garteni“. Mnogo je takih gostiln in kavarn po mestu, ki trpe vsled tega, da nimajo vrta, ali da se jim ne dovoli postaviti pred gostilno mize in stole. Določilo cestno-policijskega reda se je izdalo gotovo le z ozirom na oviranje osebnega prometa na hodnikih, ki bi se v tem zgodilo, če bi se hodniki zastavili z mizami ali s stoli. Kakor rečeno se pa tako zastavljanje hodnikov zgodi tudi v drugih mestih, kjer je neprimerno veliko večji osebni promet kakor v Ljubljani. Treba je le tolerantnosti in uvidljivosti s strani občinstva, in tudi v Ljubljani bo to lahko mogoče, seveda bode moral tudi mestni magistrat uvideti, da je to v vročih poletnih dneh in nočeh potrebno in z zdravstvenega stališča priporočljivo. Mestni magistrat lahko da po citiranem določilu dovoljenje za postavljanje miz in stolov na hodnikih, in prepričan je lahko, da to ne bode v škodo mestu. Mnogokrat smo imeli priliko poslušati tujce, ki so se čudili, da na pr. ni dovoljeno postaviti stole in majhne mizice na hodniku pred kavarno „pri slonu“ ali pred kavarno „Egia“ in drugod, in vsak tak tujec se je trpko izrazil o malomestnih, tesnosrčnih nazorih uprave, ki kaj takega ne dovoli. Nedvomno, da bode mestni magistrat opustil dosedanje stališče, in da bode

ustregel gostilničarjem in kavarnarjem, ki bi prosili, da se jim da prostora pred kavarno ali gostilno za postavljanje miz in stolov.

— Glasovi iz občinstva. Pišejo nam: Čemu nam je Bleiweisov park poleg „Narodnega doma? Da bi človek po dnevi tam sedel, ali se sprehajal ne, ker nima sence, a zvečer proti deveti uri, tedaj ob času, ko bi bilo res prijetno, da bi na prostem posedel in se ohladil, pride paznik ter ti s pirojeno mu uljudnostjo pokaže duri. Vprašaj „zakaj?“ — „Tukaj zdaj ne bo nobeden več sedel“ — in — hočeš — nočeš — moraš — pred vrata. Ugibaj kolikor hočeš, tehtnega razloga tej uredbi ne najdeš. Da bi se zapiral park zato, da bi kak zlikovec ne poškodoval nasadov ali vremenske hišice? Ga bo li morda nizka ograja, katero vsak otrok lahko prekorači, zadrževala? Nasadi v parku pod Turnom, ki reprezentujejo res neko vrednost — prepuščeni so javnemu varstvu — in nikdo jih ne poškoduje. Da ne bi morda — ker je park poleg velike ceste — kako živinče ne prišlo do nasadov? To zabrani vendar lahko paznik, ki je itak noč in dan poleg vrat. Zakaj tedaj ta odredba?? Tudi z druge strani prešli smo slično pritožbo, v koji se dva ljubljanska meščana pritožujeta, da sta morali nju rodbini že pri dveh vojaških koncertih v bližnjem „Narodnem domu“ ta park zapustiti, dasi se še ni do dobrega zmračilo. Najbolje bilo bi, da se odpravi to nepotrebno zaklepanje.

— Iz Šiške smo prejeli naslednji dopis: Kakor običajno vsako leto, tako se je tudi letos, dne 24. julija priredila pri nas šolska veselica z izletom na prijazni Rožnik, kjer so se otroci z učiteljstvom udeležili sv. maše, katero je bral gospod katehet o. Engelbert Pollak. Potem so prejeli šolski otroci v senčnih prostorih g. Pršina zajuterk. Po zajuterku vršile so se razne igre s petjem. Prav hitro je potekel čas prijetne zabave. Ko so bili končno še vsi otroci pogoščeni z jedjo in pijačo, vrnili so se ob 1. uri popoldne veselo proti domu. Da se je zamogla ta veselica tako lepo izvršiti, pripomogli so k temu dobri šolski prijatelji in dobrotniki; v prvej vrsti blagorodna gospa Ana Juvančičeva, posnemajoča svojega blagega ranjcega soproga, katerega naklonjenost in dobrotljivost do šolske mladine bode pričala šolska kronika v hvaležni spomin še poznim rodovom. K tej veselici pripomogli pa so mnogo tudi gg.: bratje Kosler, Zimauer, Bolafio, Zajec, Vodnik, c. kr. obrist Peitsch, gospa Faulkal-Snoj, gospa Tomé in drugi. Podpisani izreka vsem najiskrenejšo zahvalo. Bog povrni!

— Starinske najdbe. Piše se nam: V četrtku so izkopali na občinskem svetu v „Lajhu“ pri Kranju tri grobe, v katerih so dobili troje dobro ohranjenih okostij iz frankovske dobe. Mrliči so bili obrnjeni proti vzhodu. Jeden grob je bil nad dva metra globok, v tem je bil nad 90 cm dolg, precej širok dvorezen meč, dva precej dolga noža in 23 ostvi za pušice, pri drugih dveh ni bilo ničesar najti.

— Pogorela je dne 25. t.m. v Spodnji Luži št. 7 pri Škofji Loki koča Janeza Štibela (vulgo Petriček.) Ker je bila docela lesena in krita s slamo, pogorela je v jedni uri. Rešiti niso mogli ničesar. Najbrže so se vžgale saje in povzročile nesrečo. Škoda je za siromasnega kočarja znatna. Zavarovan je bil za 200 gld. — Pretekli teden ubil se je v Javorjih pri Škofji Loki 64 let star mož, vulgo Voglar, ki je padel s črešnje. Dobili so mrtvega pod črešnjo.

— Povožena je bila mej Litijo in Savo delavka Marija Ankon. Vlak jo je strašno razmesaril.

— Utonil je pri kopanju v blejskem jezeru natakhar Adolf Haas.

— Mestna kopel. Od 22. do 28. julija oddalo se je v mestni ljudski kopeli skupaj 1266 kopel, in sicer 386 kadnih (za moške 80, za ženske 306), pršnih kopel 880 (za moške 550, za ženske 330).

— Nasilna brata. V soboto ponoči sta brata Komar razgrajala na Sv. Jakoba trgu. Ker nista hotela na stražnikov opomin umolkniti, sta bila aretovana. Med potjo sta se na Starem trgu stražniku zoprtavila, tako da je stražnik moral rabiti orožje. Udaril je Miho Komarja s sabljo po glavi in ga ranil. Ranjenca so z rešilnim vozom prepeljali v dež. bolnico.

— Zgubila je Frančiška Polonšek denarnico s 50 K.

— Tepež v gostilni na Martinovi cesti. Sinoči je nastal med hlapcema Strehovcem, Kosmačem, knjigovozom Gastrau mom in zidarjem Belakom prepir, pri katerem je bil Kosmač tako ranjen, da so ga prenesli v bolnico.

— Vojak skočil skozi okno. Danes ponoči je skočil prostak Karol Sieber iz I. nadstropja v novi vojašnici na ulico in si zlomil nogo.

— Javno nasilstvo. Danes ponoči so se razgrajali na Tržaški cesti stepli. Vmes je posegel stražnik in dva aretoval. V Židovskih ulicah se je eden vrgel na tla, upil in ni hotel iti več naprej. Stražnika je začel tepsti s palico in se trgati z njim. S pomočjo nekega pasanta so ga spravili na magistrat.

— Prijeta sleparka. V soboto je policija prejela neko Marijo Smrtnik, ki je pred nekaj časom hodila okrog kramaric in pravila, da ima dobiti 200 K dote, in da jej naj dajo blaga do popoldneva. Dale so jej povrh blaga še denar za „štampel“, da bode na magistratu dvignila napovedano svoto. Tako jih je bila ogoljufala za več nego 200 K, in odšla. Ker so jo ženske poznale, pokazale so jo stražniku, da jo je odpeljal po „doto“. Baje jej je bil magistrat že prepovedal imeti otroke v oskrbi, ker jih je zelo mučila, vsled tega se je prese-lila na deželo.

* Hrvaško vseučilišče. Dne 19. oktobra 1899 se je slavnostno praznovala petindvajsetletnica obstoja vseučilišča v Zagrebu. Sedaj je izdal akademični senat lepo opremljeno slavnostno knjigo, iz katere posnemamo sledeče: Leta 1874 je bilo učnih močij 25, rektor je bil filozof Matija Mešić, ki si je pridobil neveljavih zaslug za svojo domovino. Do l. 1899. je narastlo število učnih močij na 66. Zanimivo je opazovati, kako je naraščalo število slušateljev. V ustanovnem letu je bilo v prvem polletju 290, v drugem 285 slušateljev, mej temi 26 filozofov, 183 juristov in 81 teologov. Leta 1899 pa je bilo v prvem polletju 657, v drugem 600, po fakultetah 418/378 juristov, 152/137 filozofov in 87/85 teologov. Vidi se, kako se je pomnožilo število slušalcev na filozofični fakulteti od l. 1874 za več kakor šestkratno, juristov za več kakor dvakratno, mej tem ko je število teologov ostalo isto kakor l. 1874. Doktorjev je postalo v teku 25 let 245 dijakov, in sicer 202 doktorjev prava, 33 doktorjev filozofije in 10 doktorjev teologije. Prve promocije so se vršile leta 1877—1878 in sicer pri 4 juristih in 2 teologih. Hrvatov slušalcev na drugih vseučiliščih v avstro-ogrski monarhiji l. 1889. je bilo 229, mej temi 60 slušalcev medicine!

* Za krepke živce. Ta teden name-rava prirediti v lipškem poletnem gledališču igralec Emil Messthaler originalno predstavo. Isti večer hoče igrati: zadnje dejanje v „Therese Raquin“, zadnje dejanje v „Strahovih“, zadnje dejanje „Konec Sodome“ in enodejanko „Proletarci“. V teh štirih igrah bode štirikrat, na štiri različne načine umrl. Zares, tak umetniški užitek tudi v pasjih dneh prenese komaj tudi najkrepkejši živci!

* Kaznovano maščevanje. Iz Petrinja poročajo: Kmet Stanko Karaica iz Vel. Gradca je sovražil obitelj učitelja S. B. iz istega mesta, ker je bil odbit, ko je prišel snubit učiteljevo hčer Evo. Misleč, da je tega kriva največ Evina sestra, Julka, se je peklensko maščeval. Dal si je napraviti ovadbo na okr. sodišče v Glini, da je Julka rodila in umorila nezakonsko dete. Na ovadbi pa je še ponaredil neki podpis. Sodišče se je s preiskavo prepričalo, da je Julka pošteno dekle brez otrok, a našlo tudi odpošiljatelja nesramne ovadbe v osebi Karaice ter ga obsodilo v ječo — 3 let! Huda kazen!

* Žalosten slučaj. V Maria Plain pri Solnogradu je imel novo mašo o. Izidor Jechenhammer. Ko sta stopila z očetom skupno iz cerkve, se je oče nakrat zgrudil. Zadel ga je kap. Prestrašeni sin ga je naglo blagoslovil in mu dal odvezo, in oče je zdihnil svojo dušo. Vse mesto je izražalo svoje sočutje novomašniku, ki je imel že prvi dan duhovnikovanja nesrečo.

* Policijski načelnik ubit. V New-Orleansu so Madjari ubili policijskega načelnika, ko jih je hotel s svojo patruljo aretirati. Zategadelj pa so bili Madjari napadeni od poulične sodeže in je bilo par celo ubitih. Policija pobejev baje ni mogla zabraniti.

* Napaden pisatelj. Lvovski listi poročajo, da je bil nedavno nemški in poljski pisatelj Stanislaw Przybyszewski v Lvovu ponoči napaden. Trije potepuhi so ga do krvi pretepli ter mu vzeli 25 gld., ki jih je imel seboj.

* Bolgarsko vojaštvo in kmetski nemiri. V Tresteniku so bili veliki kmetski nemiri, ki pa ne bodo imeli le za puntarje, nego tudi za vojake slabe posledice. Te dni pride pred vojno sodišče v Ruščuku obristlajtnant Georgijev, ker je preziral ukaze svojih višjih. Hkratu pa pride pred vojno sodišče 65 mož 5. pešpolka, ker so med nemiri takoj izročili svoje orožje kmetom, ko je padel njihov stotnik Dinow.

Telefonska in brzojavna poročila.

Italijanski kralj umorjen.

Monza 30. julija. Kralj Umberto se je včeraj udeležil neke javne telovadbe. Ko je po razdelitvi daril sedel s svojim adjutantom v voz, vstrelil je nekdo iz revolverja nanj in sicer trikrat. Kralj je bil v srce zadet in je takoj umrl. Morilec, ki se zove Angelo Bressi in je doma iz občine Prato v Toskani, je bil aretovan.

Monza 30. julija. „Società gim-nastica“ je povabila kralja Umberta, naj razdeli darila. Kralj je prišel sinoči po 9. uri v Monzo, kjer je bil jako sijajno sprejet. Ogovoril je mnogo telovadcev in strelcev in opetovano povedal, da je letos posebno zdrav tako, da mu je zdravnik opustil celo vsakoletno kuro. Ko je kralj vstopil v voz in so zaorili evviva-klici, je počil prvi strel, kateremu so hipoma sledila dva druga. Kralj je z desno roko segel proti srcu, klobuk mu je padel z glave, in čula se je beseda „Credo...“ Na to se je zgrudil na roke adjutantu. Ta je kralja posadil poleg sebe, na kar je voz v največji naglici oddirjal proti kraljevskemu gradu. Vse ljudstvo je drlo za vozom, a nihče ni vedel, da je kralj že mrtev. Ljudstvo je stalo pred palačo in je šele ob polu 12. uri izvedelo, da je kralj izdihnil.

Monza 30. julija. Ko je vsled strelcov na kralja zavladala splošna zmešnjava, čul se je nakrat glasan klic: „Non è bisogno di cercare — ecco me“ (Ni treba iskati — tu sem). Te besede je zaklical mlad mož v delavski, a čedni obleki. Ko so planili nanj telovadci, orožniki in detektivji, je držal še v rokah revolver, iz katerega se je še kadilo. Razburjeno ljudstvo bi ga bilo na mestu pobilo, da ga niso obstopili orožniki in redarji. Morilec so spravili v voz in ga odpeljali na prefekturo, kjer je priznaval svoj zločin in povedal, da se zove Angelo Bressi. Ko se mu je povedalo, da je kralj mrtev, je s satanskim usmevom dejal: To sem hotelo doseči — kaj se zdaj z menoj zgodi, mi je vse jedno.

Monza 30. julija. Atentat na kralja Umberta se je zgodil sinoči že po 10. uri zvečer. Kralj je bil ves popoldne jako dobro razpoložen. Ko je videl mej mnogoštevilnim občinstvom necega upokojenega polkovnika, poklical ga je k sebi na tribuno in se z njim prav prijateljsko razgovarjal. Prav ko se je kralj vsedel v voz, vstrelil je morilec trikrat zapored nanj. Prva krogla je zadela ob gumb in je kralja le lahko oprasnila, druga krogla je zadela kralja v ramo, tretja pa naravnost v srce. Kralj je nekaj trenutkov potem, ko je bil zadet, izgubil zavest in ni več prišel k sebi.

Rim 30. julija. Smrt kralja Umberta je obudila v celi državi globoko žalost. V vseh mestih počiva vse delo, in so zaprte vse prodajalne. Z vseh poslopij vihrajo črne zastave. V vseh mestih je bilo 100 strelcov iz topov sproženih. V vojnih pristanih se sproži vsacih 15 minut po jeden strel.

Rim 30. julija. Ministrski svet je odredil vse potrebno, da se vzdržita mir in red, doslej ni bilo nikjer neredov.

Rim 30. julija. Novi kralj je dobil obvestilo o umoru Umberta, ko se je v Atenah hotel vkrcati, da se odpelje na Črnogoro.

Milan 30. julija. Vsi uradniki državne policije so odšli v Monzo, ker

se sodi, da ima morilec vsaj nekaj sokrivcev.

Pariz 30. julija. Prezident francoske republike je novemu kralju Viktorju Emanuelu in kraljici vdovi Margareti kondoliral brzojavno ter jima z najpristranejšimi besedami izrazil sočutje in simpatije cele Francije.

Kralj Umberto se je poročil 14. marca 1844. leta kot najstarejši sin kralja Viktorja Emanuela in njegove soproge Marije Adelaide, hčere avstrijskega nadvojvode Rajnerja.

Leta 1859. se je Umberto kot poročnik vdeležil vojne proti Avstriji in istotako leta 1866, v bitki pri Kustoci je komandiral jedno divizijo. Po zavzetju Rima je postal vojni zapovednik v tem mestu.

Že tedaj se je pokazalo, da kralj Umberto ne soglaša povsem s politiko svojega očeta. V tem, ko je Viktor Emanuel zago-varjal zvezo s Francijo, se je kralj Umberto odločno zavzemal za zvezo Italije s Prusko, oziroma Nemčijo.

Kraljevski prestol je zasedel Umberto po smrti Viktorja Emanuela dne 9. januarja 1878. l. Dne 19. januarja istega leta je prisegel na ustavo. Na jesen istega leta je s kraljico Margarito, hčerjo vojvode genoveškega, s katero se je bil poročil dne 22. aprila 1868, prepotoval Italijo. Pri slovesnem vrodu v Neapolj, dne 17. novembra, napadel ga je kuhar Passanante z bodalom in ga poskusil usmrtiti. Kralj je bil tedaj na levi roki lahko ranjen, ministrski predsednik Cairoli pa je bil teško poškodovan. Sodišče je Passananteja obsodilo na smrt, toda kralj ga je pomilostil na do smrtno ječo.

Ko so Francozi zasedli Tunis, in je Italija spoznala, da sedi mej dvema stoloma, mej Francosko in Nemčijo na tleh, se je kralj odločil za ofenzivno in defenzivno zvezo z Nemčijo, ki se je potem razširila v trozvezo.

Dasi je ta alijanca imela za Italijo svojo dobro stran, je vendar provzročila tudi silno zlo. Francija je začela proti Italiji carinsko vojno in ji s tem provzročila neizmerno gospodarsko škodo. Na drugi strani si je Italija s trozvezo naložila taka bremena za vojaštvo, da jih ni mogla zmagati in se je s hitrimi koraki bližala bankrotu. Brez dvoma bi bila Italija že davno izstopila iz trozveze, da ni kralj Umberto se temu upiral, češ, da se rajši odpove kroni, kakor da bi to storil.

Obupne gospodarske razmere so največ vzrok premnogim socialnim revolucijam, ki so se primerile v zadnjih letih v Italiji in so tudi vzrok, da se množi število anarhistov, zlasti še, ker je Italijan že po svojem temperamentu posebno nagnjen k nasilstvom.

Umorjeni kralj je bil sicer vedno zvest tistim načelom, ki so ustvarila sedanjo Italijo, in niti v sanjah ni nikdar mislil na to, da bi Rim odstopil zopet papežu, toda vzlic temu je bil veren in dober katoličan, in je bil skrivaj vedno v zvezi s papežem.

Avstrijo je kralj Umberto obiskal samo jedenkrat, in to leta 1881. Tedaj je prišel na Dunaj, a ker mu avstrijski cesar tega obiska ni vrnil v Rimu, tudi on ni več pre-koračil avstrijske meje.

Umbertov naslednik je njegov sin, do-sedanji princ neapolski, dne 11. nov. 1869. rojeni Viktor Emanuel, ki se je pred nekaj leti poročil s črnogorsko princezino Heleno, s katero živi v najsrečnejšem zakonu.

Beligrad 30. julija. V soboto se je kralj Aleksander z gospo Drago Mašin oficijalno zaročil. Pri slavnosti so bil navzočni avstroogrski, francoski, nemški, turški, belgijski, angleški in grški poslanik ter voditelj ruskega poslaništva Manzurov. Poroka bo bržčas v četrtku. Čuje se, da bo kralj pri ti priliki vsem političnim obsojencem dovolil popolno amnestijo. Srbski poslanik na Dunaju, v Berlinu in v Bukureštu so penzionirani, ker nasprotujejo kraljevi zaroki.

Beligrad 30. julija. Kralj Aleksander je včeraj sprejel deputacijo visokošolcev, ki mu je prišla čestitat k njegovi zaroki. V svojem odgovoru je ostro prijemal bivše Gjorgjevičev ministrostvo in povdarjal, da ima tako kakor vsak drug človek pravico, slušati glas svojega srca.

London 30. julija. V Šanghaj so prišle še tri inozemske vojne ladje. Ker se je bati naskoka Kitajcev, se delajo okrog francoskega dela mesta utrdbe.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-49)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Bado Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji tlačni tlak 735-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
28.	9. zvečer	734-0	23-2	sl. jzhod	del. oblak.	00 mm.
29.	7. zjutraj	734-5	20-7	brezvetr.	jasno	00 mm.
	2. popol.	733-0	31-5	sl. jzhod	del. oblak.	00 mm.
	9. zvečer	732-8	25-0	sl. jzhod	oblačno	00 mm.
30.	7. zjutraj	732-7	21-5	sl. vzhod	jasno	00 mm.
	2. popol.	731-1	30-0	sr. zahod	del. oblak.	00 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 25-6° in 25-7°, nor nala: 19-9° in 19-8°.

Dunajska borza

dne 30. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-60
Skupni državni dolg v srebru	97-20
Avstrijska zlata rentna	115-80
Avstrijska kronska rentna 4%	97-40
Ogrska zlata rentna 4%	115-40
Ogrska kronska rentna 4%	90-85
Avstro-ogrsko bančne delnice	1705-
Kreditne delnice	684-75
London vista	242-80
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-52
80 mark	23-72
90 frankov	19-33
Italijanski bankovci	90-60
C. kr. cekini	11-38

Št. 640.
m. š. sv.

Razpis službe.

(1520-1)

Razpisuje se v stalno popolnitev mesto

tretjega veroučitelja

na javnih mestnih ljudskih šolah s prejemki II. plačilne vrste kranjskega učiteljstva. Prošnje je po predpisanem potu vlagati

do 18. avgusta 1900. l.

pri podpisnem okrajnem šolskem oblastvu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 27. julija 1900.

Najboljše snažilno sredstvo je

Globus snažilni ekstrakt

Frica Schulz-a jun., Heb (Eger) in Lipsko.

Povsod na prodaj! IV. (1362-1)

Pristen le z varst. znamko:
Globus v rdečem prečnem polju.
Surovina iz lastnih rudnikov.

Škatljice po 10, 16 in 30 vinarjev.

Št. 177/Pr.

Razpis službe.

(1471-2)

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti službo

mestnega živinozdravnika in mestne klavnice oskrbnika

s prejemki 5. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 kron in do naturalnega stanovanja v mestni klavnici.

Prosilci za to službo, ki morajo biti državno aprobovani živinozdravniki, morajo svoje, s potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata

najpozneje do 15. dne avgusta t. l.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 14. julija 1900.

Čestitam in se radujem z Vami na tako dobrem izdelku

piše odličen trgovec gospod J. Prelog iz Trsta „Prvi kranjski tovarni testenin Zmideršič & Valenčič v Ljubljani“.

Original tega pisma z dne 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja ob bolezi ter povodom smrti nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta in deda, gospoda

Valentina Prevca

za obilo krasnih vencev ter za mnogo-brojno spremstvo pri pogrebu izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem najtoplejšo zahvalo. Posebna za-hvala gre pa še slavnemu pevskemu zboru „Čitalnice kranjske“ za ginjačo petje pred hišo in na grobu, slavnemu „Čitalnici kranjski“ in slavnemu „Gasil-skemu društvu kranjskemu“ za častno udeležbo. Bog plati!

V Kranju, dne 29. julija 1900.

(1518) **Žalujoči ostali.**

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Skladišče v mestu

se vzame takoj v najem.

Ponudbe sprejemajo se Vegove ulice 10.

(108-15)

(1510-2)

(1520-1)

(1471-2)

Slovenskega stenografa

vsprejme takoj

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Plača po dogovoru.

(1496-2)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Krope. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnart-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

S. 5/00/1

Konkurzni edikt.

(1514-1)

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu je čez premoženje neprotokolovane trgovke **Marije Sever v St. Jerneju** dovolilo **konkurz**. C. kr. okrajni sodnik **Rajmund Dolčalek v Kostanjevici** je imenovan konkurznim komisarjem, gospod **Aleksander Hudovernik, c. kr. notar v Kostanjevici**, pa začasnim upraviteljem mase.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 10. avgusta 1900 predpoludne ob 9. uri pri c. kr. okrajnem sodišču v Kostanjevici stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo osek upnikov, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da naznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava do

dne 1. septembra 1900. leta

pri tem sodišču, ali pa pri c. kr. okrajnem sodišču v Kostanjevici po predpisih konkurznega reda, ter se zglasijo istotam pri na dan 13. septembra dopoldne ob 9. uri določenem likvidacijskem dnevu za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Upniki, kateri zamudijo rok zglasitve, imajo nositi vse stroške, kateri nastanejo z novim sklicovanjem upništva ter pregledom poznejše zglasitve kakor tudi, posameznim upnikom ali pa masi nastale stroške, ter so izključeni na podlagi pravnega razdelilnega načrta že izvršenih razdelb.

Pri likvidacijskem dnevu prisotni zglasjeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika ter članov odbora upnikov, ki so do tedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja. Likvidacijski dan se določi ob enem kot pogodilni dan.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave se bodo zglašale v uradnem listu „Lai-bacher Zeitung“.

Upniki, ki ne stanujejo v Kostanjevici ali pa v njega bližini, morajo pri zglasitvi imenovati istotam stanujočega pooblaščenca za prejem vročitve, v nasprotnem slučaju se imenuje na ukaz konkurz. komisarja zaanje na njih škodo in stroške vročilen pooblaščenec

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu

odd. III. dne 27. julija 1900.

Graščina

v krasni in zdravi legi pod Rožnikom, četrt ure oddaljena od Ljubljane, z lepim, senonatim parkom in z vsemi udobnostmi,

se prodaja.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje **dr. Josip Furlan**, advokat v Ljubljani.

(1516-1)

Prôda se takoj (1500-2)
oprava za kopelno sobo.

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Učenec

se vsprejme pri tvrdki (1503-2)

Štefan Lapajne v Idriji.

Na Jurčičevem trgu šte. 3

se takoj odda

prodajalnica

Povpraša naj se pri gosp. Jakobu Zalazniku Stari trg št. 21. (1521-1)

Stanovanje

se odda na Tržaški cesti št. 55 za 1. november ali pa takoj. Soba je 5 metrov dolga, 4 1/2 široka, kuhinja 5 metrov dolga, 3 1/2 široka, drvarnica in podstrešje. Letna najemščina 70 gld. Vpraša naj se v I. nadstropju pri gospodarju.

Koncipijenta

sprejme odvetnik na Primorskem pod jako ugodnimi pogoji.

Ponudbe pošljejo naj se upravnistvu tega lista pod: „Dr. S.“ (1515-1)

Stanovanje

obstoječe iz 3 (event. 4) sob in pritliklin se išče za takoj.

Naslov se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (1517)

Išče se

lepo stanovanje

za dve osebi za november termin s tremi sobami in vsemi drugimi pripadki v kaki novejši hiši. — Ponudbe pošljejo naj se na posredovalni zavod za stanovanja A. Kališ-a Jurčičev trg. Istotam se mnogo povprašuje po stanovanjih ter se hišne posetnike opozarja, da hitro naznanijo svoja odpo-vedana stanovanja. (1519-1)